

Voorwoord van de voorzitter

Beste leden,

In deze nieuwsbrief **alleen** de stukken voor de Algemene Leden Vergadering op 26 juni.

Voor de pauze is het huishoudelijk deel, na de pauze het thematische deel van de vergadering.

In het thematisch deel is aandacht voor de gezondheidseffecten.

Te gast zijn onder meer Ton Postmes, de bekende onderzoeker van Gronings Perspectief, Melissa Dales, geestelijk verzorger, en Elke Meiborg, GZ-psycholoog.

Binnenkort volgt weer een reguliere nieuwsbrief, met daarin een uitleg over de laatste ontwikkelingen.

De redactie

Agenda ALV

De Algemene Leden Vergadering (ALV) wordt gehouden op 26 juni 2019 in Spoorzicht, Molenweg 11, 9919 AE Loppersum.

Aanvang vergaderdeel is 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur.

19.30 – 20.00	inloop
20.00 – 20.45	ALV
	1. Opening
	2. Vaststellen agenda
	3. Mededelingen
	4. Verslag ALV 20 juni 2018
	5. Jaarverslag 2018
	6. Jaarrekening 2018
	7. Verkiezing kascommissie
	8. Sluiting
20.45 – 21.00	Pauze
21.00 – 22.15	Thema: Effecten op gezondheid en psyche
22.15	Einde

Ad 4, 5 en 6: Verslagen zijn hierna opgenomen.

Verslag GBB ALV 20 juni 2018

Plaats: Waardevol Leven, Badweg 22, Loppersum.
Van 20.00 uur tot 22.45 uur.

Aanwezig bestuur: Jelle van der Knoop (voorzitter), Derwin Schorren (vice-voorzitter), Albert Hebels (penningmeester), Coert Fossen. En vanaf agendapunt 8: Heidi Disler.
Ongeveer 80 leden aanwezig.

ALV

20.00-21.15 uur

1. Opening
Jelle van der Knoop opent de vergadering en heet iedereen welkom.
Hij geeft aan dat het huishoudelijk deel geagendeerd is voor de pauze, daarna het inhoudelijk deel.
2. Vaststellen agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
3. Mededelingen
4. Verslag ALV 28 juni 2017
Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.
Naar aanleiding van het verslag wordt nagevraagd naar vrouwelijke kandidaten voor het bestuur. Jelle licht toe dat met vijf van de zes kandidaten gesprekken zijn gevoerd, dat heeft niet tot kandidaatstelling geleid. Het advies is in het algemeen om via de teams actief te worden.
5. Jaarverslag 2017
Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.
Naar aanleiding van het verslag komen een paar punten aan de orde. Onder meer het onrecht dat gevoeld wordt. Immers, Elze Schollema wordt opgepakt door de politie om een tweet, maar tegen de NAM weigert de politie op te treden. Slachtoffers gaan "in de nor", de daders vrijuit. Jelle praat bij over de aangifte die gedaan is tegen de NAM. Advocaat Gerard Spong staat de "getuigen" bij die bij de Rechtbank "gehoord" worden, waaronder Elze.
6. Jaarrekening 2017
De kascommissie, Martin Ettema en Marjan Torie, adviseert positief.
De jaarrekening 2017 wordt vastgesteld, het bestuur gedechargeerd.
7. Verkiezing kascommissie
Yfke Beckeringh en Antony Eikenaar treden toe, naast Martin Ettema, tot de kascommissie.
8. Verkiezing bestuur
Derwin Schorren en Albert Hebels zijn aftredend en worden herkozen, Heidi Disler wordt verkozen.
9. Beleid GBB
Vooruitlopend op de discussie na de pauze kunnen onderwerpen aan de orde gesteld worden.
V: Is een andere invalshoek niet ook gewenst? We zijn immers als GBB machteloos tegenover de multinational Shell. Veel mensen komen individueel diep in de problemen. De vragensteller pleit voor een soort directe hulp-groep voor dezen. Via een soort noodknop in te schakelen. Los van Stut-en-Steun, die bewoners procesmatig ondersteunt. A: De oproep wordt breed gedeeld. Praktische ondersteuning door vrijwilligers. Het zou dan wel een pool van vrijwilligers moeten zijn want niet iedereen heeft elk moment tijd en gelegenheid.
V: Wordt de GBB-krant ook in Stad verspreid? A: Huis-aan-huis in de oostelijke wijken Beijum, Leewenborg, en dergelijke. Elders ligt de krant op centrale punten, zoals bibliotheken.
V: De GBB praat steeds mee, wordt de GBB niet te salonfähig? A: Altijd een dilemma. Meepraten is nodig voor invloed, maar tegelijkertijd moet je je niet laten gebruiken. Weglopen kan ook een machtsmiddel (pressiemiddel) zijn; dat gebruiken we soms. Het is een afweging die elke keer weer opnieuw plaats moet vinden.

V: Komt de GBB niet te “zacht” over in de pers? A: Dat is betrekkelijk. De pers maakt zelf haar keuzes, RTVNoord en het Dagblad van het Noorden met name – het is vaak verrassend welke volzin uit een interview van 5 minuten wél wordt uitgezonden. Bij de pers is een zekere vermoeidheid voor het onderwerp te bespeuren. Verder heeft elke keer een bombastisch persbericht opstellen ook geen zin: “overkill” maakt de pers kopschuw. Het blijft een continue strijd om effectief te communiceren.

V: Is het een slechte zaak dat bewoners bij de TCMG niet meer naar de strafrechter kunnen? En waarom kunnen de 6000 oude schades niet naar de TCMG? A: De GBB heeft alleen meegepraat over het nieuwe schadeprotocol, waarbij het een goede zaak is dat de bewoners niet meer met de NAM te maken hebben. De afhandeling van de 6000 heeft de minister onderhands geritseld met de NAM en de Provincie (René Paas), zonder zelfs maar de GBB erin te kennen. Later is nog wel bedongen dat men bij onvrede met het aanbod van de NAM naar de arbiter kan.

Een aantal opmerkingen worden nog gemaakt.

Vanuit het actieteam wordt een blokkade van Code Rood op 28 augustus aangekondigd.

Een lid vindt dat huurders meer steun moeten krijgen. Een ander lid meldt het helemaal gehad te hebben met die Tweede Kamerleden die zeggen op te komen voor de

Groningers, maar zodra hun partij in de regering zit continu meestemmen met de minister.

10. Sluiting. Jelle van der Knoop sluit het vergadergedeelte.

In de pauze spelen Bert Hadders en Joost Dijkema.

Heleen de Wit kondigt de Oeds de Leeuw Wieland tentoonstelling aan, in het stationsgebouw van Loppersum. Oeds heeft 150 prachtige panden ontworpen als architect, waarvan vele nu slachtoffer zijn van de gaswinning. Wim Blanken heeft de bijbehorende digitale kaart verzorgd. Heleen doet een oproep voor suppoosten.

21.30-22.30 uur

Beleid GBB (vervolg)

Na de pauze zijn Eelco Eikenaar (gedeputeerde Provincie Groningen) en Gerard Beukema (burgemeester Delfzijl) te gast. Ze stellen zich kort voor. Aan hen worden, onder leiding van Ale Woudstra, vragen en stellingen voorgelegd. De onzekerheid in de versterking staat centraal.

V: Wat moet er volgens jullie NU als allereerste gebeuren? E: De 1588 moet door, en de 1581 moet duidelijkheid krijgen. G: Inderdaad. Nu doorpakken. Ik ben bang dat het verwachte advies van de Mijnraad op 2 juli nieuwe discussies over normen gaat oproepen. Dat hebben we niet nodig.

V: Sloop en nieuwbouw is in principe goed voor de bewoner, maar gaat het niet ten kosten van het Gronings Eigene? G: Soms wel, maar soms ook niet. In Delfzijl zijn sommige wijken in hoog tempo in de zestiger jaren aangelegd, die hebben weinig “Gronings”. E: Samen met de inwoners kijken naar wat het “eigene” is.

V: Gaan jullie eisen stellen aan de inrichting van het versterkingsproces? E: Stellen we al heel lang. Niet de regelingen en de procesgang moeten leidend zijn, de mensen horen centraal te staan. G: En daar hebben de gemeenten een grote verantwoordelijkheid! Een dorps- of wijkaanpak is nodig.

V: Maar de huiseigenaar is toch afhankelijk van de instituties? Hoe moet dat dan? G: Lastig. Nu is proces nog vol afhankelijk van de NAM, heeft ook NCG mee te maken, en de NAM is objectgericht. Moet van onderop komen, voorbeelden zijn Overschild en Krewerd. Er moet niet sec naar huizen gekeken worden. V: Maar daar is toch geen geld voor? Het geld gaat toch op aan drie taxateurs die alle drie hetzelfde huis bekijken? E: Probleem is dat de basis van alles de aansprakelijkheid van de NAM is: die bepaalt dat dus, die rekent alles door. Met vereende krachten moeten we dat veranderen.

V: Dat klinkt als regionale samenwerking. Hoe loopt dat?

G: Kan altijd beter. Het grootste probleem is echter niet zozeer de regionale samenwerking, maar dat de minister alles bepaalt. En hij heeft de coalitie en dus de Tweede Kamer achter zich staan. Het is heel kwalijk dat Den Haag zo bepaalt wat goed is voor Groningen. Tegelijk: de regio moet zich beter organiseren. Moet investeren op de werkvloer, om effectiever en slagvaardiger te worden. E: Grotendeels eens met deze analyse. Provincie en gemeenten kunnen door samenwerking met Gasberaad en GBB wel voor meer maatschappelijke druk zorgen. Het versterkt elkaar. De fakkeltocht op 19 januari zorgde voor zo veel druk dat het schadeprotocol op 29 januari rond was!

V: Hoe moet de regio dan de versterking “beter” doen? G: Dat deed de NCG goed, ere wie ere toekomt. Maar uiteindelijk moest hij doen wat Den Haag bepaalt en binnen de financiële regels van de NAM. Wat nu? Een Gemeenschappelijke Regeling, met een uitvoeringsbureau eronder, een soort NCG, die de versterking uitvoert. Dan ligt de bal bij de regio. E: Zo moet het. Regionale zeggenschap terug, NAM weg, Rijk faciliteert. V: Dat gaat toch te lang duren om dat allemaal te regelen?

G: Een goed akkoord over het schadeprotocol was mogelijk in heel korte tijd. Er is veel bereikt. Ook een goed besluit van de minister op 29 maart om de gaswinning naar 0 af te bouwen. Nu drie sporen 1. versterking, 2. governance 3. perspectief Groningen 2050. Het kan.

V: Is dat zo? Zitten de bestuurders niet teveel op de tribune, zijn ze wel scherp genoeg?

E: Ik zie en voel de frustratie. Voor veel mensen staat het leven al jaren stil. G: Alle acties in deze, ook van bewoners, ondersteun ik. Maar wij bestuurders hebben geen zicht op wat de minister bespreekt met de NAM. Hij zou de achterdeur regelen, maar het lijkt erop dat we er steeds meer last van hebben aan de voordeur. Lastig. Onverteerbaar. E: Ook moeilijk in te schatten is in hoeverre de minister handelt naar innerlijke overtuiging. Of is hij met handen en voeten gebonden aan de NAM (Shell)? Of is hij beperkt binnen het kabinet?

V: Dat is heel groot gemaakt, het probleem hier is simpel: de bewoner is in nood. Hoe komt dan de overheid in beeld? G: Na 29 maart moeten we niet meer naar de NAM kijken maar naar het Rijk. De overheid moet de verantwoordelijkheid nemen. Maar als burgemeester loop ik regelmatig nog tegen de muur op: soms lukt het gewoon niet met de NAM, soms wel. E: Wat hier gebeurt is geen natuur maar mensenwerk. En de provincie en de gemeenten hebben de sleutel niet.

V: Wiebes zei: er volgt onderzoek naar versterking en dan beslis ik 1 juli. Hebben jullie eisen gesteld?

E: De 1588 moet door, etc. G: Komende dagen druk verder opvoeren, debat Tweede Kamer

Vragen vanuit de zaal.

V: Ik ben 1 van de 6000 “oude schadegevallen”, woon in Delfzijl. Kan de gemeente me juridisch bijstaan? G: Ik ben beperkt, heb 10 gevallen actief begeleid. Kan zeker kijken.

V: Grote zorgen over chemiepark Delfzijl, hoe loopt het onderzoek? G: Wordt hard aan gewerkt.

Wetenschappelijke consensus is bereikt, en de methode is gevalideerd. 1er fase onderzoek is afgerond. Hoofdconclusie: Installaties zijn bestand tegen een 5.0. Maar wat te doen bij “loss of containment” (vrijkomen giftige stoffen) bij een zware beving? Ook bedrijven willen nu normen en zekerheden en niet dat alles “on hold” wordt gezet.

V: Moet er eerst geld toegezegd worden en worden dan plannen gemaakt, of omgekeerd?

E: Nu is er per huis een bedrag beschikbaar voor versterking. Dat moet ingebed worden in een omgevingsvisie, van onderaf, en daarvoor is geld nodig.

V: Hoe lang laten jullie politici de mensen nog piepelen? Immers: schade – 6000 lijken uit de kast, NAM en Shell zijn niet meer aansprakelijk – dus daar hoeft niet meer mee gesproken te worden, als Groninger voel ik me steeds meer terrorist worden! Kunnen gemeenten en provincie niet gaan staken en naar Den Haag trekken?

E: We laten ons niet in de luren leggen. Het is een ruig geheel. De belangen zijn gigantisch, het gaat om miljarden. Daarom is het eerlijke antwoord: ik ben bang dat de ellende nog lang niet voorbij is. Naïviteit is misplaatst, maximale maatschappelijke druk is nodig.

V: Dat antwoord helpt mij niet. Ik ben geen hartpatiënt, ben niet failliet verklaard, maar heb het idee dat ik ga radicaliseren.

V: Kunnen gemeenten niet Gemeentewet artikel 175 aanvoeren (gevaar dreiging) en dan naar Den Haag gaan? G: Antwoord niet paraat.

V: Mensen worden steeds bozer. De sleutel ligt bij mensen als u. E: Bij de fakkeltocht liepen we vooraan mee, we riepen op tot deelname. Maatschappelijk brede druk is nodig.

V: Tanden laten zien, opkomen voor inwoners, laten zien in Den Haag?

A: Oproep is helder.

V: Versterken is gepasseerd station, beter toch sloop en dan nieuwbouw? E: Zeker niet standaard, ik moet er niet aan denken dat het Gronings Eigene verdwijnt.

V: Geen vraag, maar een advies: ga aan tafel.

V: Is er een totaaloverzicht van alle schades, en de bedragen die daarmee gemoeid zijn? Bij TCMG wel? E: Niet alles is ons bekend, een helder overzicht ken ik niet.

Afsluiting

Jelle bedankt Ale, Eelco en Gerard, en alle aanwezigen. Allen wordt wel thuis gewenst.

Jaarverslag GBB 2018

1. 2018 in vogelvlucht

Het jaar 2018 begint met een forse klap. Op 8 januari is er de beving van Zeerijp, magnitude 3.4. Groningen schrikt wakker. Direct neemt de GBB het initiatief voor een massale fakkeltocht. Op 19 januari verzamelen zich 12.000 mensen op de Vismarkt voor een historische mars door de Groningse binnenstad.

De beving en de reacties in Groningen brengen ook de politiek in beweging.

Op 10 januari komt Eric Wiebes, minister van EZK sinds 26 oktober 2017, al op bezoek en ontmoet de boze Groningers. De week na de fakkeltocht starten besprekingen over een nieuw schadeprotocol. Eerst liggen daar concepten van de NAM, maar als de Groninger Bodem Beweging en het Gasberaad weglopen, komt toch het eerdere voorstel, dat al sinds oktober 2017 op het ministerie van EZK ligt, terug op tafel.

Deze voorzet van de GBB, waar later het Gasberaad en de regionale overheden zich bij aangesloten hebben, vormt de basis. NAM en CVW eruit, schadeafhandeling in publieke handen. Binnen veertien dagen, op 31 januari, is er het Besluit mijnbouwschade Groningen.

De GBB is in grote lijnen blij met het resultaat. Met het Besluit wordt de TCMG, de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen, opgericht.

Op 19 maart start de TCMG met haar werkzaamheden. Ze start echter met een enorme werkvoorraad: alle schademeldingen van na 31 maart 2017, 12.00 uur, dat zijn er 13.472 stuks. Ook is de ICT niet optimaal, en heeft de TCMG aanvankelijk te weinig onafhankelijke experts om schades op te nemen. Pas na een aanbesteding zijn er per december 2018 meer experts beschikbaar, en komt er vaart, maar ondertussen is de werkvoorraad aangegroeid tot een stuwmeer.

Het jaar 2018 wordt afgesloten bij de TCMG met 17.596 openstaande schademeldingen.

De op 19 maart 2018 nog openstaande schademeldingen van vóór 31 maart 2017 gaan van de NAM een finaal aanbod krijgen. Dat hebben Eric Wiebes en René Paas (de Commissaris der Koning van Groningen) onderhands met de NAM afgesproken, zonder enig overleg met de maatschappelijke organisaties. Het gaat om 6.199 “oude schadegevallen”, vaak met een voorgeschiedenis die teruggaat tot Huizinge, en soms nog verder. In de zomer krijgt iedereen een aanbod van de NAM. Uiteindelijk gaan 938 Groningers niet akkoord, en stappen naar de Arbitrer Bodembeweging. Daar zijn aan het eind van het jaar nog 811 zaken in behandeling. Gerekend vanaf Huizinge zijn er ultimo 2018 101.083 schademeldingen geregistreerd.

Aansluitend aan het schadeprotocol worden ook de andere thema's op zogenaamde kennistafels gelegd: schadefonds (dit betreft de andere schades dan fysieke schade, zoals waardedaling van woningen en immateriële schade), versterking, toekomst en governance (aansturing).

Aan de tafels zitten het ministerie van EZK (soms ook BZK), provincie en gemeenten.

Adviseurs zijn de NCG, de GBB en het Gasberaad. De verslaglegging en coördinatie gebeurt door de ingehuurde consultants van BCG (Boston Consulting Group). Per tafel wordt samen een maatregelenpakket geformuleerd, als advies aan de minister.

Op 29 maart 2018 meldt Eric Wiebes in een kamerbrief dat de gaswinning afgebouwd gaat worden naar 0. Dat moet in 2030 gerealiseerd zijn. De jaarlijkse afbouw is vastgelegd in het “basispad kabinet”. Ongeloof, blijdschap, en scepsis vechten om voorrang bij de reacties in Groningen.

Ook zal de verhouding tussen Staat en NAM veranderen. In de Tweede Kamer legt Eric Wiebes uit dat de NAM er volledig tussenuit gaat. De Groninger aan de voordeur zal niets meer met de NAM van doen hebben, hij gaat het aan de achterdeur met de NAM regelen. Die gesprekken zullen “bloody and messy” zijn, maar hij gaat het regelen, zo verzekert hij de kamerleden.

Het is ook niet langer de NAM die een winningsplan indient, met een maximum productie, waarop de minister dan akkoord geeft. Nee, er komt een systeem waarin de minister de productieomvang vaststelt, en de NAM deze uit de grond haalt op basis van een “operationele strategie”. De NAM wint “niet meer en niet minder” dan de vastgestelde productie. Daarvoor worden de Gaswet en de Mijnwet aangepast.

Eric Wiebes kan dat niet zonder verdere gesprekken met de NAM en haar aandeelhouders, Shell en ExxonMobil, en op 28 mei publiceert hij het bereikte Akkoord op hoofdlijnen. Triomfantelijk meldt hij heel tevreden te zijn over dit Akkoord, want een schadeclaim van de olies is afgewend, “Bloody and messy” waren die onderhandelingen kennelijk niet, want duidelijk is dat zo’n schadeclaim kansloos zou zijn en dat afspraken vooral financieel de NAM en haar aandeelhouders flink begunstigen: ze hoeft minder mee te betalen aan de kosten en krijgt een groter deel van de baten.

Ook zet hij op 22 mei de versterkingsoperatie “on hold”. Immers, zo is zijn onderbouwing, nu de gaswinning wordt afgebouwd neemt de seismische dreiging af. Vroeger werd versterkt met NPR 9998: 2015, nu wil hij de nieuwe richtlijn NPR 9998: 2018 toepassen. Hij vraagt de Mijnraad om advies.

Ook zegt hij niet bekend te willen komen staan als “de sloper van Groningen”.

De innige samenwerking van EZK en NAM betekent dat de NCG geen serieuze positie meer heeft, en Hans Alders moet dan ook met lede ogen aanzien dat het meerjarenprogramma feitelijk sluipend buiten werking wordt gesteld, en dat hij zijn toezeggingen aan bewoners niet meer kan nakomen.

Op 28 mei stapt hij op.

Op 2 juli komt het Mijnraadadvies. Slechts 1500 panden (1478 om precies te zijn) hebben “een verhoogd risico” (P50) en behoeven versterking. Dat is volledig gebaseerd op het HRA-model van de NAM. Ongeloof in Groningen... Op de vraag welke dan kan nog geen antwoord gegeven wordt. Eric Wiebes belooft dat uiterlijk september duidelijk is welke gebouwen dit dan zijn.

Op advies van het SodM, dat een onzekerheidsmarge toepast, worden ook woningen met een licht verhoogd risico (P90) meegenomen.

Al ras blijkt dat het HRA-model niet klopt (woningen heten veilig, terwijl de ondersteuningspilaren midden in de kamer staan of bij 2-onder-1-kap is de een veilig, de ander niet).

De NCG werkt de rest van het jaar aan het omzetten van het advies naar een Plan van Aanpak. Dat resulteert in een scope van P50 en P90 NV (“Na Verrijking”) op 13 november, waarop 15.634 adressen (11.671 panden) staan. De gemeenten worden opdrachtgever.

Gedurende 2018 maakt de NCG een transitie door, van een beleidsorganisatie naar een uitvoeringsorganisatie. De feitelijke uitvoering van de versterkingsoperatie komt praktisch tot stilstand.

Ook blijkt in de loop van het jaar steeds weer dat de NAM nog aan alle touwtjes trekt rond de versterking. De oude afspraken voor de lopende batches geven de NAM de macht op elk advies “nee” te zeggen, voor de nieuwe versterkingsoperatie wil NAM alleen voor de 1478 onveilige panden betalen, en het CVW ligt volledig aan de leiband van de NAM en zet geen stap zonder een handtekening van de NAM.

Nieuwe procedures moeten nog ontwikkeld worden, nieuwe bevoegdheden en verantwoordelijkheden ook, en vanuit EZK wordt niet effectief ingegrepen en geen budget beschikbaar gesteld voor de versterking.

Den Haag baart in oktober een nieuw plan: het Nationaal Programma Groningen. 1,15 Miljard euro voor de toekomst van Groningen. Voor wie wat en hoe moet allemaal nog uitgewerkt worden, maar de grote zak geld, deels een sigaar uit eigen doos – zo zal later blijken – verblindt menige partij.

Terugkijkend is 2018 toch vooral weer een volgend onbevredigend jaar voor Groningen geworden.

Weliswaar startte Eric Wiebes daadkrachtig met twee goede besluiten: de oprichting van de TCMG en de aankondiging van het beëindigen van de gaswinning, maar hij heeft daarna alleen slechte besluiten genomen, zoals het “on hold” zetten van de versterkingsoperatie, het omarmen van de HRA van de NAM via het Mijnraadadvies, en de ontmanteling van de NCG.

Bij alles blijkt dat hij graag iedereen aan tafels laat meepraten maar zich weinig of niets gelegen laat liggen aan de opvattingen van de bestuurlijke regio of de maatschappelijke organisaties. Waarbij hij zich gedekt weet door de steun in de Tweede Kamer van de coalitiepartijen.

Hoe staat het eind 2018 er voor? Eric Wiebes heeft in het tweede halfjaar van 2018 vooral géén besluiten genomen: door maar te blijven praten aan tafels, zoeken naar werkvormen, verdere

besprekingen en wat al niet. De stroop werd almaar dikker. Ultimo 2018 is de schadeafhandeling zwaar vertraagd, de versterkingsoperatie volledig in de soep gelopen, en de NAM trekt aan de touwtjes bij de versterking.

De belangen van de gemeenten en de provincie zijn groot, waardoor ze niet krachtig eensgezind optreden tegen Den Haag. De zak met geld die uitgedeeld is door het Rijk, het Nationaal Programma Groningen, is niet meer dan een afleidingsmanoeuvre voor de problemen waar de bewoners mee te maken hebben.

De NCG is goeddeels ontmanteld, en ontdaan van haar ingewerkte medewerkers. Bouwbedrijven en ingenieursbureau hebben tijdelijke krachten laten lopen, en hebben zich afgekeerd van Groningen – er is werk genoeg in de bouw.

En de Groningers? Geen schadevergoeding, geen versterking of toch wel? Hoe verder? Onzekerheid troef. Ook blijkt uit de onderzoeken van Gronings Perspectief dat de negatieve impact van de gaswinning, aardbevingen en falende overheid steeds groter wordt, en steeds meer invloed krijgt op de gezondheid van de Groningers, en hun maatschappelijk functioneren.

Maar één zekerheid is erbij gekomen: op de overheid hoef je niet te rekenen, ook niet onder deze nieuwe minister. Eric Wiebes sprak begin 2018 nog van “overheidsfalen van on-Nederlandse proporties”. Toen dacht iedereen dat hij over het verleden oordeelde, en dat er eindelijk hoop gloorde. Eind 2018 lijkt alles er op te wijzen hij zijn uitspraak “taakstellend” had bedoeld...

2. Organisatie

Ledenaantal

Eind 2018 telt de GBB 3.704 leden, eind 2017 waren dit er 3.530.

Het ledenaantal toont een toename van per saldo 174.

Het aantal leden van 3.704 is na correctie voor niet-betalen. Aanvang 2019 is het lidmaatschap per 31 december 2018 beëindigd van die leden die drie jaren achtereen hun contributieplichting niet hebben voldaan, ondanks een veelheid van betalingsverzoeken.

Dit betrof uiteindelijk 101 leden.

Bestuur

Aanvang 2018 bestaat het bestuur uit Jelle van der Knoop (voorzitter), Derwin Schorren (vice-voorzitter), Coert Fossen, en Albert Hebels (penningmeester).

Op de ALV van 20 juni wordt Heidi Disler tevens verkozen tot bestuurslid.

Het bestuur vergadert gewoonlijk wekelijks. Er zijn 48 bestuursvergaderingen geweest in 2018.

Teams

De GBB heeft tientallen vrijwilligers die in meerdere teams participeren. De teams zijn

- actie
- communicatie
- de GBB-krant
- onder-en-bovengrond
- hypotheke
- juridisch team

Het bleek in 2018 moeilijk om voor alle teams voldoende vrijwilligers te vinden om effectief te functioneren. Het gevraagde tijdsbeslag, de beschikbaarheid en (soms) het vereiste kennisniveau zijn “bottlenecks”. Ook lukt het soms niet de aansluiting te vinden tussen de individuele wensen en mogelijkheden en de behoefte vanuit de organisatie.

Dit is voor elke vrijwilligersorganisatie lastig. Voor een zo complexe materie als de gaswinning in Groningen inmiddels veroorzaakt heeft, is het extra belastend.

Het hypotheekteam heeft in samenwerking met de RUG (George de Kam) in 2017 een groot onderzoek naar de hypotheke uitgevoerd. Veel GBB-leden hebben hieraan bijgedragen. De onderzoeksresultaten zijn begin 2018 gepresenteerd. Daarna heeft het team haar activiteiten beëindigd.

Naast de teams heeft de GBB ook verbonden samenwerkende bewonersgroepen, soms plaatsgebonden, soms onderwerpgebonden, zoals: Monumenten, Heft in eigen Hand, Opkoopregeling.

Wederom veel woorden van dank en waardering voor de officiële en officieuze vrijwilligers die zich direct of indirect voor de GBB hebben ingezet: bij het flyeren, voor de GBB krant, in de verschillende teams, in werkgroepen, in de kascommissie, deelname aan de klankbordgroep, diverse andere activiteiten...

Deze dank wordt ook breder ervaren. Het bestuur heeft namens alle leden van de GBB in januari De Rooi Reus prijs van de SP in ontvangst mogen nemen. Voor "alle Groningers die hun eigen strijd voeren".

Klankbordgroep

Samen vormen de leden van de teams tevens de klankbordgroep. Klankbordgroep en bestuur overleggen ongeveer eenmaal per maand en bespreken dan beleidsmatige vraagstukken.

Algemene Leden Vergadering (ALV)

Op 20 juni 2018 was de Algemene Leden Vergadering gehouden in het gebouw Waardevol Leven in Loppersum. De opkomst bedroeg ongeveer 80 leden. In de pauze speelden Bert Hadders en Joost Dijkema.

In het themadeel waren Eelco Eikenaar en Gerard Beukema te gast. Zij beantwoordden vragen en gingen in op de bestuurlijke organisatie en de vertraging van de versterkingsoperatie, en andere onderwerpen.

Administratie

De ledenadministratie van de vereniging GBB wordt gevoerd in Compenda. De penningmeester beheerde in 2018 de ledenadministratie. De boekhouding wordt in Snelstart bijgehouden. De boekhouding wordt verzorgd door een vrijwilliger.

Interne organisatie

De bureaucoördinator heeft zijn in 2017 aangevangen werkzaamheden in 2018 voortgezet. Eind 2018 is een nieuwe communicatiemedewerker gestart. Deze zzp-ers zijn ingeschakeld om de werklust van de organisatie beter te kunnen beheersen.

Subsidie NCG

De zzp-ers zijn bekostigd uit de subsidie van de NCG. De subsidie van de NCG is erop gericht de GBB goed te faciliteren als organisatie. Enerzijds door naar de NCG (overheid) de belangen van de bewoners te behartigen, anderzijds door naar de bewoners de besluiten van de overheid over te brengen en daaraan duiding te geven.

Leden-voor-leden-bijeenkomsten

Op Leden-voor-leden bijeenkomsten kunnen leden ervaringen uitwisselen over bijvoorbeeld hun schadeafhandeling en de problemen die ze daarbij ondervinden. Er kunnen ook vragen aan het bestuur worden gesteld. Soms is er een spreker over een bepaald thema.

Gegijzeld in eigen huis is de titel van het onderzoek van de RUG en het hypotheekteam van de GBB. Op 16 februari licht George de Kam van de RUG de resultaten toe in een leden-voor-leden-bijeenkomst in de Nicolaikerk in Appingedam.

Op 14 juni spreekt Jan de Jong, opnieuw in Appingedam. Hij is de voormalige Inspecteur-generaal van de SodM. Zo'n 200 leden luisteren geboeid naar zijn naar uiteenzetting over de geologie in de ondergrond, en over de politiek in de bovengrond. Zijn pleidooi voor een parlementaire enquête wordt door de GBB en de aanwezigen onderstreept.

Jacques Hagoort verzorgt de leden-voor-leden-bijeenkomst op 12 december in Appingedam. Hij ging in op zijn advies uit 2014 om toentertijd de winning te verlagen in combinatie met het injecteren van stikstof. Zo zou de druk stabiel kunnen blijven. Op die manier zou de productie jarenlang veilig hebben kunnen doorgaan. De overheid koos daar echter niet voor. De overheid, de NAM en de Groningers zitten nu met het gelag van de verkeerde keuze. Ook lichtte hij zijn rekenmodel toe, en de nog te verwachten aardbevingen.

Stichting Recht voor Groningen

Deze stichting is op 10 maart 2016 opgericht. Het doel van de stichting is gelden in te zamelen, voor het voeren van geschikte juridische procedures. Het bestuur bestaat uit de leden van het GBB bestuur. Daarnaast is er een raad van toezicht. Bram van Dam, Jan Hoogstrate en Reint

Wobbes vormen de raad van toezicht.

Per ultimo 2018 heeft Recht voor Groningen ruim € 48.000 verworven.

De strafzaak van GBB en particulieren tegen de NAM loopt. Er zijn geen individuele juridische procedures geselecteerd. Overwogen procedures kwamen door ontwikkelingen (in de individuele zaken) uiteindelijk niet tot stand. Zie: www.rechtvoorgroningen.nl

Stut-en-Steun

Stut-en-Steun is het bewonerssteunpunt in Appingedam. Stut-en-Steun is op 19 mei 2016 operationeel geworden. Ze is gericht op individuele ondersteuning van de Groningers die met de gevolgen van de gaswinning van doen hebben. In 2018 vinden steeds meer Groningers hun weg naar Stut-en-Steun. Stut-en-Steun is gratis, onafhankelijk en deskundig.

Met een gift vanuit de opbrengst van Studio MARCHA! voor *Fakkels voor Groningen* zijn in 2018 twee inloopspreekuren geopend: in Uithuizen en Kolham.

Stut-en-Steun is een initiatief van de Stichting Onafhankelijk Bewonerssteunpunt Mijnbouwschade. Deze stichting heeft hiervoor een subsidie van de NCG gekregen. Het bestuur van de stichting bestaat in 2018 uit Jelle van der Knoop en Albert Hebels, namens de GBB, en Susan Top en Jan Boer, namens het Gasberaad. Zie www.stutensteun.nl.

3. Activiteiten

Acties

De activiteiten van de GBB zijn velerlei. Soms is de GBB organisator, soms samen met anderen. Soms is de GBB mede aanwezig. Een selectie uit de vele relevante gebeurtenissen en activiteiten van 2018:

Het jaar start met de grote fakkeltocht op 19 januari vanaf de Vismarkt, georganiseerd door Milieudefensie en de Groninger Bodem Beweging. Iedereen heeft recht te leven in een veilig huis. De aardbeving van 8 januari in Zeerijp onderstreept hoe onveilig en hoe onvoorspelbaar de situatie in Groningen is. Meer dan 12.000 Groninger lopen schouder aan schouder, tegen de gaswinning. Indrukwekkend én effectvol: in Nederland wordt het probleem breed zichtbaar, en in Den Haag wordt de druk gevoeld om tot actie over te gaan.

Op 17 februari levert de GBB een bijdrage aan de manifestatie tegen de voorgenomen gaswinning door Vermillion in Woerden.

Op 19 april heeft de GBB een ontmoeting gehad met een groep activisten uit Nigeria, Democratische Republiek Congo en Uganda die in eigen land te maken hebben met olie- en gaswinning door Shell. Ze zijn een week in Nederland, op uitnodiging van Milieudefensie, om ervaringen uit te wisselen. Er zijn heel veel overeenkomsten in de ervaringen met de handelswijze van de Shell en de overheid en in de strijdmiddelen die lokale groepen hanteren.

Op 22 mei trekt een bus met GBB-actievoerders naar de aandeelhoudersvergadering van de Shell in Scheveningen. Samen met Milieudefensie, Greenpeace en diverse andere groeperingen wijzen we de toestromende aandeelhouders erop dat het bedrijf, waarvan zij aandelen bezitten, inmiddels verwickeld is in diverse strafrechtelijke onderzoeken, waaronder een in Groningen.

De GBB laat zich ook zien op 2 juni bij de actiedag van Tsin Gas in Harlingen. Diverse Friese actiegroepen tegen gaswinning houden daar een manifestatie.

In de zomermaanden is in het kantoor van de GBB een tentoonstelling over de architect Oeds de Leeuw Wieland. Hij heeft rond 1900 tal van karakteristieke panden in Loppersum en wijde omgeving ontworpen. Veel van zijn panden zijn beschadigd, sommige zijn al gesloopt, andere worden bedreigt. Het was een tentoonstelling georganiseerd door de Stichting Berlagehuis Usquert.

Op 24 augustus start het Klimaatkamp van Code Rood. In Leermens verzamelen zich honderden mensen uit binnen- en buitenland. Op een groot terrein wordt gebivakkeerd, gediscussieerd, gegeten, gedronken en de voorbereidingen getroffen voor de grote blokkade op 28 augustus. De politie is hinderlijk aanwezig, houdt mensen zonder redenen staande, passeert de kamplocatie met richtmicrofoons en camera's.

Op 28 augustus vetrekken zes groepen via verschillende wegen naar het tankenpark in Farmsum. Voor de poorten wordt met zeildoeken en strobalen een tijdelijk kampement ingericht. Vlaggen en spandoeken maken de eisen duidelijk: stop gaswinning in Groningen en stop de fossiele industrie. De sfeer is gemoedelijk en de verstandhouding met de aanwezige agenten is vriendelijk. In het begin van de avond start een solidariteitsmars door de GBB van honderden sympathisanten vanaf de Vennen in Delfzijl richting de blokkade. De politie wordt zenuwachtig blijkt uit de wijze waarop een ME-busje intimiderend meerijdt. Bij de blokkade stijgt de spanning snel als de deelnemers van de solidariteitsmars arriveren en een groep actievoerders tegen het hek aan gaat zitten. Binnen no time worden politiehonden, ME'ers en een arrestatieteam ingezet. Tijdens de toespraak van de GBB vallen de eerste klappen. De actievoerders blijven volhouden geen geweld te gebruiken. Desondanks is op YouTube te zien hoe de politie inramt op actievoerders. Als de volgende dag een groepje terug richting actiekamp besluit om even langs de winningslocatie Amsweer te gaan, reageert de politie opnieuw buiten proportie.

In de naweeën van de gebeurtenissen bij de blokkade besluit de GBB, net zoals velen, een officiële klacht in te dienen tegen het politietoetreden.

Op 13 november protesteerden actievoerders bij de rechtbank in Groningen tegen de gaswinning uit de kleine velden. Ook hier was de Groninger Bodem Beweging aanwezig.

Op 17 november houdt de Veiligheidsregio Groningen, na maandenlange voorbereidingen, eindelijk zijn eerste aardbevingsoefening. Met medewerking van inwoners van Zuidwolde wordt nagebootst wat de situatie zal zijn direct na een aardbeving en hoe mensen zich dan redden. De OnVeiligheidsRegio (OVR), een groep bestaande uit veel GBB'ers, besluit de overheden een handje te helpen. 's Ochtends vroeg worden de toegangswegen tot het dorp door de OVR afgesloten worden mensen die het dorp in willen gewaarschuwd dat ze gevaar lopen. Anderen schminken zich als gewonden om de oefening meer realiteit te geven. Aanvankelijk zijn de autoriteiten niet blij met deze ongevraagde hulp. Ze doorkruisen hun tot in detail voorbereide plannen. Want ja, er bleken veel meer gewonden rond te lopen dan waarmee rekening was gehouden...

Gemeente Loppersum is voortvarend aan de slag gegaan met het versterkingsplan van de NCG en presenteert haar plannen in vijftien bijeenkomsten in de dorpen in december 2018. De GBB is overal aanwezig om kritische kanttekeningen te zetten. Wethouder Pier Prins laat weten dat geld en capaciteit voor de wijze waarop Loppersum aan de slag wil, nog niet door de minister zijn toegezegd. Dat geeft, uiteraard, luid protest in de zaal. Bij elke volgende van de vijftien presentaties wordt zijn boodschap noodgedwongen steeds sterker dat Loppersum alleen verantwoordelijkheid wil nemen als Eric Wiebes zijn afspraken nakomt. In Middelstum zegt hij tweemaal toe dat, als geld en capaciteit niet op tafel komen, hij de opdracht teruggeeft aan de minister en samen met de bewoners naar Den Haag wil...

Media

Ook in 2018 is er veel mediabelangstelling geweest voor de GBB en haar standpunten. Op alle punten die in de inleiding zijn genoemd hebben de opstelling en standpunten van de GBB een belangrijke rol gespeeld in de mediaverslaglegging. Er zijn ongeveer 20 persberichten uitgegeven over het standpunt van de GBB over belangrijke ontwikkelingen. In het noorden zijn het Dagblad van het Noorden en RTVNoord de grotere spelers. De gaswinningproblematiek is na Zeerijp opnieuw een landelijk issue geworden, diverse tv-programma's, met name Een Vandaag, besteden er geregeld aandacht aan. De GBB heeft veel vaste contacten met journalisten en nieuwsdiensten. Ook internationaal wordt het item in 2018 veelvuldig opgepakt.

Buurcontact

Buurcontact is een maandelijkse huis-aan-huiskrant in de gemeenten Loppersum, Ten Boer en omstreken. Elke maand worden de middenpagina's van Buurcontact gevuld met nieuws vanuit de GBB.

De eigen GBB-krant

Verder groeiende is in 2018 de betekenis van de GBB-krant. De krant wordt huis-aan-huis bezorgd in het gaswinningsgebied.

Drie GBB-kranten verschijnen in 2018: in februari, juni en oktober. De redactie wordt gevormd

door een team van vrijwilligers. Er wordt in de periode tot de deadline wekelijks vergaderd. De oplage is maar liefst 100.000. Behalve huis-aan-huis bezorgd wordt de krant ook neergelegd op centrale punten (gemeentehuis, bibliotheek, dorps huis, supermarkt). De krant wordt goed ontvangen, en voorziet duidelijk in een behoefte.

Nieuwsbrieven

In de loop van 2018 zijn er 13 nieuwsbrieven via e-mail (mailchimp) naar de leden verstuurd. De leden die geen e-mailadres hebben (dit zijn er ongeveer zestig), krijgen de nieuwsbrief met de post.

Vragen van leden

Ook in 2018 zijn er veel vragen van leden beantwoord; telefonisch dan wel per e-mail. Vrijwilligers doen dit. Ook is er de mogelijkheid dat bewoners met hun vragen op het GBB-kantoor kunnen afspreken.

Gewoonlijk wordt bij vragen en opmerkingen over individuele situaties doorverwezen naar Stuten-Steun. Beleidsmatige vragen en opmerkingen worden door de GBB zelf afgehandeld.

Web

Website

De GBB beheert een website waardoor bezoekers kunnen worden geïnformeerd over alle doelen en activiteiten van de GBB. Een vrijwilliger is webbeheerder. Middels nieuwsitems en twitter worden actuele ontwikkelingen gemeld en toegelicht. Er zijn in 2018 ongeveer 90 nieuwsberichten geplaatst.

De website is gedurende het jaar 2018 (op de achtergrond) opnieuw ingericht en opgemaakt, begin 2019 zal de vernieuwde website online gaan.

Kaartenportaal

Op de website is tevens een link naar het kaartenportaal te vinden (opengis.eu/gasbevingen/). Hierop zijn veel antwoorden te vinden op vragen over de gaswinning en aardbevingen. Het kaartenportaal bevat een schat aan informatie. Het wordt beheerd door Wim Blanken.

Sociale media

Besloten Facebookpagina

Op deze facebookpagina worden ervaringen en kennis uitgewisseld en er worden afspraken over acties gemaakt. Eind 2018 zijn er zo'n 400 regelmatige bezoekers. Alleen toegankelijk voor leden van de GBB.

Open Facebookpagina

Op de open facebookpagina worden artikelen en (reacties op) nieuwe ontwikkelingen door het bestuur gedeeld met de volgers. In 2018 zijn er rond de 120 bericht "gepost".

Twitter

Via het account @gronbb worden dagelijks actuele ontwikkelingen en de reacties van het bestuur hierop op twitter gedeeld. In 2018 zijn zo'n 750 tweets verzonden.

Alle tweets komen ook op de website langs.

YouTube

De GBB heeft een YouTube kanaal waarop filmmateriaal is te zien in relatie tot de gaswinningsproblematiek.

Juridisch

Strafzaak tegen de NAM

Op 11 september 2015 heeft advocaat Gerard Spong namens de GBB en enkele particulieren aangifte tegen de NAM gedaan, want "de gaswinning van de NAM gebeurt – willens en wetens – ondanks de schadelijke gevolgen daarvan en het blootstellen van de bewoners aan levensgevaar".

Op 8 december 2015 meldt de officier van justitie dat zij de NAM niet zal gaan vervolgen. Daarop start de GBB op 4 februari 2016 een zogeheten artikel-12 procedure bij het gerechtshof om het vervolgen van de NAM door het Openbaar Ministerie (OM) af te dwingen. Op 20 april 2017 spreekt het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden uit dat de NAM vervolgd dient te worden. Het OM start het onderzoek, maar doet dan niet bepaald voortvarend.

In mei, juni en juli 2018 zijn 14 getuigen gehoord door het OM, in aanwezigheid van de advocaat. Alle getuigen, inclusief Jelle van der Knoop namens de GBB, hadden zich terdege voorbereid.

Op verzoek van de advocaat is de te onderzoeken periode verlengd tot 8 januari 2018. Dat betekent dat ook de beving in Zeerijp meegenomen wordt. Eind 2018 loopt het onderzoek van het OM nog.

Klacht politie

De GBB heeft, net als een aantal individuele deelnemers, een officiële klacht ingediend tegen het politieoptreden bij de actieweek van Code Rood rond 28 augustus. Deze klacht zal pas in 2019 behandeld worden.

Wob-verzoek

Op 8 november eist de GBB met een beroep op de Wet openbaarheid bestuur inzage in alle documenten en e-mailverkeer tussen EZK, NAM en NCG over de aard en toepassing van de HRA-methodiek van de NAM. De HRA-methodiek wordt gebruikt om te bepalen of huizen veilig of onveilig zijn. Het is een oneigenlijke toepassing van het model. De GBB wil daarom de onderste steen boven krijgen.

Instemmingsbesluit gaswinning 2018-2019

Tegen het instemmingsbesluit Groningen voor de gaswinning 2018-2019 (voor het gasjaar 1 oktober 2018 tot 1 oktober 2019) is de GBB in december in beroep gegaan. Ze doet dit samen met Milieudefensie.

Overleg

Tafels

In januari 2018 wordt voor een nieuw schadeprotocol een "tafel" ingericht. Dat leidt tot het Besluit mijnbouwschade Groningen, en de oprichting van de TCMG.

Aansluitend worden ook de andere thema's op zogenaamde kennistafels gelegd: schadefonds (dit betreft de andere schades dan fysieke schade, zoals waardedaling van woningen en immateriële schade), versterking, toekomst en governance (aansturing).

Aan deze tafels zitten steeds het ministerie van EZK (soms ook BZK), provincie en gemeenten. Adviseurs zijn de NCG, de GBB en het Gasberaad. De verslaglegging en coördinatie gebeurt door de ingehuurd consultants van BCG (Boston Consulting Group). Per tafel wordt samen een maatregelenpakket geformuleerd, als advies aan de minister.

In de zomer neemt de GBB deel in een groep van vertegenwoordigers van provincie, gemeenten, GBB en Gasberaad voor de internetconsultatie van de Wet Instituut Mijnbouwschade Groningen.

In het najaar zijn drie tafels actief waarin de GBB vertegenwoordigd is: de agrarische tafel, de governance tafel (vooral gericht op versterking) en de bestuurstaafel voor het Nationaal Programma Groningen (NPG).

Maatschappelijke Stuurgroep

De MS overlegt regulier eenmaal per maand, maar soms worden bijzondere overleggen over een thema gehouden. In 2018 zijn 11 vergaderingen van de MS bijgewoond.

De effectiviteit van de vergaderingen werd in de loop het jaar 2018 steeds minder, door de afname van de betekenis van de NCG.

De GBB heeft, samen met het Gasberaad, vanuit hun gezamenlijke betekenis, respectievelijk als vertegenwoordiger van bewoners en als vertegenwoordigend orgaan van uiteenlopende maatschappelijke organisaties, meermalen duidelijke signalen afgegeven aan het ministerie van EZK en aan de politiek.

Gronings Perspectief

Derwin Schorren heeft zitting in de begeleidingscommissie van het onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) naar gezondheidseffecten en psychosociale effecten van de gaswinningsproblematiek. In 2018 zijn vervolgrapportages van Tom Postmes c.s. verschenen. Op 8 november verschijnt "De sociale impact van de gaswinning in Groningen". De bevindingen wijzen op een toename van de negatieve gevolgen. De uitkomsten worden bevestigd door de resultaten van (langjarig) GGD onderzoek.

Derwin Schorren is daarnaast deelnemer aan de Stuurgroep Leefbaarheid van de NCG.

Overleg met andere maatschappelijke organisaties en politici

In de loop van het jaar is met tal van organisaties en politici gesproken, waaronder de leden van de vaste kamercommissie voor Economische Zaken van de Tweede Kamer, Gedeputeerde Staten van Groningen, de Commissaris van de Koning van Groningen, burgemeesters, de Samenwerking Mijnbouwschade (SMS) waarin de GBB is vertegenwoordigd, het Gasberaad, Milieudefensie, en zo verder. Sommige overleggen komen regelmatig terug, sommige overleggen zijn op ad hoc basis.

Ook regionaal komt verbinding tot stand. Warffum Alert! gaat in juni in beroep tegen de verstrekte omgevingsvergunning aan de NAM voor de winning uit het kleine gasveld Warffum. De GBB adviseert en verricht hand-en-spandiensten.

Eind september is er overleg met de actiegroep Stop Zoutwinning en een bewonersgroep uit Borgercompagnie. Beiden zetten zich in tegen de zoutwinning door Nedmag rond Veendam. De gevolgen van die zoutwinning zijn veel minder bekend, maar vergelijkbaar met die van de gaswinning: bodemdaling, schade aan gebouwen, een veroorzaker die ontkent, bagatelliseert en met de vinger naar NAM en waterschap wijst en dovemansoren bij bestuurders en instanties. GBB en deze actiegroepen gaan een samenwerking aan.

Op 21 november spreekt de GBB ook met vertegenwoordigers van een bewonersgroep uit de buurt van Winschoten. Hier wordt door Nouryon, voorheen Akzo-Nobel, zout gewonnen. Dat blijkt niet zonder gevolgen. Ook hier schade en een veroorzaker die zelf wil bepalen of de schade wel te wijten is aan mijnbouw. GBB zegt steun toe.

Tweede Kamer

De debatten in de Tweede Kamer zijn voor de GBB een terugkerend ritueel geworden. Ook in 2018.

Op 7 juni is de GBB massaal aanwezig op de publieke tribune bij het Kamerdebat. Het Kamerdebat ging over de beëindiging van de gaswinning in 2030 (het “basispad”), maar net daarvoor was het bestuurlijk overleg over de versterking van gebouwen in Groningen geklapt. Eric Wiebes had alle plannen van de NCG naar de prullenbak verwezen en wilde een nieuw advies van de Mijnraad.

De emoties in Groningen liepen (weer!) hoog op en tijdens het debat konden de Groningers op de tribune zich niet helemaal stilhouden...

Op 21 juni spreekt de vaste Kamercommissie EZK met meerdere deskundigen over de psychosociale problemen in Groningen. Derwin Schorren (GBB) is een van de gesprekspartners. Buiten het Kamergebouw is de GBB aanwezig. Onder het motto “We zijn niet gek, we worden gek gemaakt!” trekken de GBB'ers met spandoek en plakaten rond het Kamergebouw.

Het wetsvoorstel Minimaliseren gaswinning Groningen is het officiële onderwerp van het debat in de Tweede Kamer op 28 juni. Maar ook hier komen meer onderwerpen aan bod, en ook hier zijn veel Groningers op de tribune.

Het laatste kamerdebat over gaswinning voor het reces is op 5 juli. Dat gaat over de versterkingsoperatie en de schadeafhandeling. De meeste Groningers volgen dit debat via internet of in de lounge van de Euroborg – ook al omdat het nachtwerk wordt. Ook dit debat eindigt ermee dat de coalitiepartijen de minister trouw blijven en hij dus verder kan gaan met zijn eigen invulling van het verdere versterkingspad.

Ook komt de vaste kamercommissie EZK – op instigatie van de GBB en medegeorganiseerd door de GBB - op 24 september voor werkbezoek naar Groningen. Het doel was de kamerleden wederom meer inzicht te geven in de situatie in Groningen. Het ochtendprogramma begon met de vertoning van videoboodschappen van 23 Groningers uit het aardbevingsgebied. Deze getuigenissen maakten veel indruk, en zetten de toon voor de gesprekken daarna.

Staat van baten en lasten 2018

Baten	realisatie	begroting	
Contributies	33.701	34.000	
Giften en donaties	9.314	5.000	
Subsidie	220.000	220.000	
Bijdragen organisaties	41.323	6.000	
Overige baten	<u>75</u>	<u>500</u>	
	304.412	265.500	
Lasten			
Huisvestingskosten	8.273	10.000	
Communicatiekosten	93.345	95.000	
Activiteitenkosten	31.380	40.000	
Juridische kosten	70.995	35.000	
Organisatiekosten	76.976	85.000	
Overige kosten	<u>0</u>	<u>500</u>	
	280.969	265.500	
Batig saldo	23.443	0	

Balans per 31-12-2018

Activa		
Vorderingen	4.370	
Liquide middelen	169.720	
Overlopende activa	<u>2.500</u>	
	176.590	
Passiva		
Eigen vermogen 31-12-2017	108.076	
Saldo boekjaar	<u>23.443</u>	
Eigen vermogen 31-12-2018	131.519	
Schulden	44.931	
Overlopende passiva	<u>140</u>	
	176.590	

Overige gegevens

Dit is een verkorte weergave van de jaarrekening.

De volledige jaarrekening is opvraagbaar via contact@ groningen-bodem-beweging.nl

De kascommissie bestaat uit Yfke Bekkering, Antony Eikenaar en Martin Ettema.

De kascommissie heeft de jaarrekening gecontroleerd

Aantal leden 31-12-2017 3530

Aantal leden 31-12-2018 3704

Contact GBB

Mailcontact heeft de voorkeur.

Het e-mailadres is: contact@ groningen-bodem-beweging.nl

Leden kunnen ook telefonisch contact opnemen:

op maandag van 14:00 tot 16:00 uur, en

op dinsdag van 19.30 tot 21.30 uur

op telefoonnummer **06 2161 5080**.

Indien gewenst is het dan ook mogelijk om een afspraak te maken voor een uitgebreider gesprek op het kantoor van de Groninger Bodem Beweging.

Het kantoor- en postadres is Stationslaan 8, 9919 AB Loppersum.

NB De pers kan bellen naar **06 1726 8247**.

NB Voor individuele hulp en ondersteuning rond schade, versterking en regelingen is er Stut-en-Steun,

Spoorbaan 1, 9901 DD Appingedam, welkom@stutensteun.nl, 050 211 2044.

Copyright © Groninger Bodem Beweging, All rights reserved.

Geen nieuwsbrief meer ontvangen?

[uitschrijven](#)

Drop Content Blocks Here